

Dosarul nr. 2rac-314/21
2-19069121-01-2rac-09122021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. D. Băbălău)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, O. Cojocaru, Iu. Cotruță)

DECIZIE

20 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de ÎM „Benfatto Plast” SRL,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă SRL „Basconslux”
împotriva ÎM „Benfatto Plast” SRL cu privire la încasarea datoriei
și la acțiunea reconvențională depusă de ÎM „Benfatto Plast” SRL împotriva
SRL „Basconslux” cu privire la constatarea existenței contractului de societate civilă
și declararea nulității actelor juridice ca fictive,

împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admisă cererea de apel depusă de ÎM „Benfatto Plast” SRL, casată hotărârea din 04
septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) în partea respingerii acțiunii
reconvenționale cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a
acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 18 ianuarie 2019, SRL „Basconslux” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva ÎM „Benfatto Plast” SRL cu privire la încasarea datoriei și a dobânzilor
de întârziere în mărime de 8 481 011,11 lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 17 iunie 2006, SRL „Basconslux” a
încheiat cu ÎM „Benfatto” SRL un contract de împrumut în baza căruia s-a obligat
să împrumute SRL „Benfatto” suma de 2 500 000 lei. Conform contractului, ÎM
„Benfatto” SRL s-a obligat să restituie banii împrumutați în termen de 5 ani, termen
calculat din ziua primirii banilor în contul bancar a împrumutatului.

Întru executarea obligațiilor contractuale SRL „Basconslux” a transferat la
contul ÎM „Benfatto” SRL suma de 1 827 000 lei conform următoarelor tranșe: la
19 iulie 2006 - 450 000 lei, la 21 iulie 2006 - 400 000 lei, la 04 august 2006 - 250
000 lei, la 19 octombrie 2006 - 250 000 lei, la 29 martie 2007 - 47 000 lei, la 13
aprilie 2007 - 70 000 lei, la 07 mai 2007 - 100 000 lei, la 23 mai 2007 - 150 000 lei,
la 15 iunie 2007 - 40 000 lei, la 01 august 2007 - 15 000 lei, la 08 mai 2009 - 55 000

lei - în total - 1 827 000 lei. De asemenea, în perioada de timp 02 mai 2007 — 30 mai 2007 SRL „Basconslux” a transmis în proprietatea ÎM „Benfatto” S.R.L, în baza facturilor fiscale SZ 1332301 din 02.05.2007, SZ 1332303 din 07.05.2007, SZ 1332304 din 10.05.2007 și SZ 1332305 din 30.05.2007 materiale de construcție în valoare de 415 484,28 lei, care nu au fost plătite de către ÎM „Benfatto” SRL.

La 31 mai 2009 ÎM „Benfatto” SRL a semnat Actul de verificări reciproce, recunoscând datoria sa față de SRL „Basconslux” în mărime de 2 242 484,28 lei, sumă compusă din suma tuturor banilor transferați la contul întreprinderii și valoarea mărfurilor transmise în proprietatea ÎM „Benfatto” SRL conform facturilor indicate.

Totodată, la 17 iunie 2006, SRL „Basconslux” a încheiat cu ÎM „Benfatto Plast” SRL un contract de împrumut, în baza căruia s-a obligat să împrumute ÎM „Benfatto Plast” SRL suma de 4 000 000 lei. Conform contractului, SRL „Benfatto Plast” s-a obligat să restituie banii împrumutați în termen de 5 ani, termen calculat din ziua primirii banilor în contul bancar ÎM „Benfatto Plast” SRL. Întru executarea obligațiilor contractuale SRL „Basconslux” a transferat la contul ÎM „Benfatto Plast” SRL suma de 3 665 000 lei prin următoarele tranșe: la 04 decembrie 2006 în patru recipise a câte 400 000 lei în total suma de 1600000 lei, la 29 decembrie 2006 – 650 000 lei, la 10 ianuarie 2007 - 300 000 lei, la 31 ianuarie 2007 - 300 000 lei, la 06 februarie 2007 – 400000 lei, la 27 februarie 2007 - 250000 lei, la 14 martie 2007 - 150 000 lei, la 16 august 2007- 15000 lei, în total – 3 665 000 lei.

La 01 iunie 2009 între ÎM „Benfatto” SRL, ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Basconslux” a fost încheiat un contract, în baza căruia SRL „Benfatto Plast” s-a obligat să restituie SRL „Basconslux”, în locul ÎM „Benfatto” SRL, suma de 2 242 484,28 lei, bani și marfă primiți de ÎM „Benfatto” SRL de la SRL „Basconslux” în conformitate cu contractul de împrumut din 17 iunie 2006 . Tot la 01 iunie 2009, între SRL „Basconslux” și ÎM „Benfatto Plast” SRL a fost încheiat un acord de modificare a condițiilor contractului de împrumut din 17 iunie 2006, prin care ÎM „Benfatto Plast” SRL recunoaște, suplimentar, obligația sa de a restitui SRL „Basconslux”, în locul ÎM „Benfatto” SRL suma de 2 242 484,28 lei, iar suma împrumutului acordat de SRL „Basconslux” SRL „Benfatto Plast”, ținând cont de contractul din 01 iunie 2009 între SRL „Benfatto” și ÎM „Benfatto Plast” SRL a fost stabilită la 5 907 484,28 lei, termenul de restituire a împrumutului a fost modificat, fiind stabilită data de 16 iunie 2020.

La 16 iunie 2011, între ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Basconslux” a fost încheiat un acord suplimentar la contractul de împrumut din 17 iunie 2006, în baza căruia termenul de restituire a sumei împrumutului a fost stabilită data de 16 iunie 2016. Până la 16 ianuarie 2019 pârâtul benevol nu și-a onorat obligația asumată de restituirea datoriei, astfel, la data de 17 iunie 2016 ÎM „Benfatto Plast” SRL a devenit debitor în întârziere având obligația de a plăti și dobânda de întârziere în mărime de 2 573 526,83 lei.

În instanță SRL „Basconslux” a solicitat încasarea de la ÎM „Benfatto Plast” SRL în beneficiul său a sumei de 8 481 011,11 lei, constituite din împrumutul în suma de 5 907 484,28 lei și dobânda de întârziere în suma de 2 573 526,83 lei și a cheltuielilor pentru taxa de stat în suma de 50 000 de lei.

ÎM „Benfatto Plast” S.R.L. nu a recunoscut cerințele acțiunii și a depus acțiune reconvențională împotriva SRL „Basconslux”, solicitând constatarea existenței contractului de societate civilă precum și declararea nulității actelor juridice ca fiind

fictive.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, în anul 2006 SRL „Basconslux”, ÎM „Benfatto Plast” SRL, ÎM „Benfatto” SRL și SRL „Uzina de Echipament Tehnologic” au încheiat un contract de societate civilă, scopul fiind construirea unor blocuri locative.

Prin acest contract ÎM „Benfatto Plast” SRL, ÎM „Benfatto” SRL și SRL „Uzina de Echipament Tehnologic” au pus la dispoziția SRL „Basconslux”, ca aport, un teren pentru construcție în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3 și construcțiile existente pe acest teren, iar SRL „Basconslux”, ca aport, s-a obligat să efectueze demolarea construcțiilor vechi menționate, perfectarea tuturor actelor aferente, construcția și suportarea tuturor cheltuielilor legate de construirea blocurilor locative.

În schimbul contribuțiilor nominalizate fiecare parte va primi ca cotă parte un anumit procent din suprafața construită, mărimea căreia va fi stabilită în conformitate cu proiectul concordat de părți. Astfel, între părțile a apărut la acel moment un contract de societate civilă, încheiat verbal, confirmat ulterior prin elemente de fapt, prin care asociații s-au obligat reciproc să urmărească în comun scopuri economice de construire a unor blocuri locative, fără a constitui o persoană juridică în acest sens, având un obiect licit, constituit în interesul comun al asociaților. Fiind respectate prevederile art. art. 1339, 1340, 1341 ale Codului Civil.

ÎM „Benfatto Plast” SRL a mai menționat că, având în vedere starea incipientă a relațiilor civile bazată pe contractul societății civile între părți, cât și noutatea unui asemenea contract în legislația și practica națională, neputând depăși cadrul static și rigid al relațiilor de drept civil la acel moment, pentru a se putea conforma prevederilor ce reglementează contabilitatea dintre persoane juridice, și pentru a avea careva garanție SRL „Basconslux” a solicitat semnarea contractelor de împrumut din 17 iunie 2006, a Actului de verificare reciprocă din 31 mai 2009, a Acordului de preluare a datoriei din 01 iunie 2009 și a Acordului din 01 iunie 2009 de modificare a condițiilor contractului de împrumut din 17 iunie 2006.

Or, anume așa în acel timp contractul de societate a fost posibil de translatat în mod real în domeniul relațiilor economice dintre părți, care din păcate de la început au fost caracterizate în principal prin celeritate și oportunism din partea SRL „Basconslux”. Însăși din natura acestor contracte de „împrumut” se denotă că, părți sunt SRL „Basconslux”, ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Uzina de Echipament Tehnologic” - adică asociații societății civile formate. Existența contractului de societate civilă reiese și din faptul că, asociații se creditează pe termene de lungă durată, sumele fiind impunător de mari, iar careva dobândă nefiind prevăzută.

A susținut că, pe când în veritabilul sens a unui împrumut acordat de către o persoană juridică urma de instituit o dobândă, or conform Legii nr. 845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenorial și întreprinderi art. 1 alin. (1) prevede că antreprenorialul este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-si asigura o sursă permanentă de venituri. Mai mult ca atât, și din natura plăților efectuate, a mărfurilor pretins a fi transmise se denotă cu certitudinea absolută că, au fost în realizare unui contract de societate civilă.

În sensul celor menționate urmează de reținut înscrisurile anexate la dosar: ordinul de plată nr. 2690 din 04 decembrie 2006 în suma de 400 000 lei, în care destinația plății este investiția mijloacelor bănești pentru construcția complexului locativ din str. Colina Pușkin, 3; ordinul de plată nr. 2691 din 04 decembrie 2006 în suma de 400 000 lei în care destinația plății este investiția mijloacelor bănești pentru construcția complexului locativ din str. Colina Pușkin, 3; ordinul de plată nr. 2692 din 04 decembrie 2006 în suma de 400 000 lei în care destinația plății este investiția mijloacelor bănești pentru construcția complexului locativ din str. Colina Pușkin, 3; ordinul de plată nr. 2693 din 04 decembrie 2006 în suma de 400 000 lei în care destinația plății este investiția mijloacelor bănești pentru construcția complexului locativ din str. Colina Pușkin, 3; ordinul de plată nr. 2924 din 29 decembrie 2006 în suma de 650 000 lei; ordinul de plată nr. 48 din 10 ianuarie 2007 în suma de 300 000 lei; ordinul de plată nr. 222 din 31 ianuarie 2007 în suma de 300 000 lei; ordinul de plată nr. 260 din 06 februarie 2007 în suma de 400 000 lei; ordinul de plată nr. 428 din 27 februarie 2007 în suma de 250 000 lei; ordinul de plată nr. 560 din 14 martie 2007 în suma de 150 000 lei și ordinul de plată nr. 1958 din 16 august 2007 în suma de 150 000 lei, toate cu destinația plăților - investiția mijloacelor bănești pentru construcția complexului locativ din str. Colina Pușkin, 3; facturile fiscale prin care SRL „Basconslux” a contribuit cu materiale de construcție, pe când obiectul Contractelor de împrumut din 17 iunie 2006 și a actelor aferente sunt sumele de bani, fiind astfel prezente și demonstrate elementele contractului de societate comercială.

În aceeași ordine de idei, urmează a fi analizat și Actul de predare-primire a imobilului din 04 ianuarie 2008 prin care imobilul menționat a fost predat în posesia și folosința SRL „Basconslux” ca contribuție (aport) din partea ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Uzina de Echipament Tehnologic” în activitatea comună la construirea unor blocuri locative pe adresa mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3, în baza înțelegerilor de la art. 1341 alin. (1) Cod Civil semnat și acceptat de către reprezentanții SRL „Basconslux”, Gagim Petru și Juravski Alexandr și reprezentantul ÎM „Benfatto Plast” SRL, Vladislav Melnic,

Efectuarea demolării, perfectarea tuturor actelor juridice și suportarea tuturor cheltuielilor legate de activitatea de mai sus menționată urma să fie făcută de către SRL „Basconslux”.

În schimbul contribuțiilor nominalizate ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Uzina de Echipament Tehnologic” trebuia să primească o anumită parte din suprafața construită în comun, mărimea căreia urmând a fi stabilită în conformitate cu proiectul concordat de părți, fiind anexat și planul geometric al imobilului semnat și acceptat de către părți.

Cu același prilej, tot la 04 ianuarie 2008, a fost întocmit Actul de predare-primire a imobilului prin care în baza înțelegerilor de la art. 1341 alin. (1) Cod Civil, semnat și acceptat de către: Gagim Petru, reprezentantul „Basconslux” SRL, Juravski Alexandr - reprezentantul SRL „Basconslux”, Vladislav Melnic reprezentantul SRL „Uzina de Echipament Tehnologic”, Prudnic Galina - reprezentantul S.R.L. „Uzina de Echipament Tehnologic”, prin care imobilul menționat în acord a fost predat în posesia și folosința SRL „Basconslux” ca contribuție (aport) din partea ÎM „Benfatto Plast” SRL în activitatea comună la construirea unor blocuri locative pe adresa mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3. Efectuarea demolării, perfectarea tuturor actelor juridice și suportarea tuturor

cheltuielilor legate de activitatea de mai sus menționată urma a se face de către SRL „Basconslux”.

Faptul formării, existenței și valabilității contractului de societate civilă între părți se confirmă prin:

- Cererea ÎM „Benfatto Plast” SRL adresată primăriei Chișinău și Consiliului municipal Chișinău privind instituirea superficiei, în care se indică că, ÎM „Benfatto Plast” SRL împreună cu SRL „Basconslux” sunt în proces de edificare și exploatare a două blocuri de locuință;

- Decizia din 15 septembrie 2015 nr. 0100/15/133805 privind formarea bunului imobil cu Planurile Geometrice corespunzătoare prin care ÎM „Benfatto Plast” SRL a hotărât formarea bunurilor imobile;

- Corespondența electronică dintre ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Basconslux” cu Contractul de societate civilă care se negocia între părți - Contractul de societate civilă propus de către ÎM „Benfatto Plast” SRL, unde în mod direct se indică faptul existenței societății civile dintre părți, aportul părților, obiectul final, suma de 3 340 781,07 lei care de asemenea se consideră aport al SRL „Basconslux”, suma de 5 907 484,28 lei care de asemenea se consideră aport al SRL „Basconslux”, cât și alte momente și aspecte importante;

- Răspunsul la corespondența electronică dintre ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Basconslux” cu Contractul de societate civilă care se negocia între părți, prin care SRL „Basconslux” a introdus modificări la Contractul de societate civilă care se negocia între părți, însă nu a obiectat supra sumelor de 3 340 781,07 lei și 5 907 484,28 lei că sunt cu titlu de aport al SRL „Basconslux”;

- Solicitarea beneficiarului ÎM „Benfatto Plast” SRL către SRL „Basconslux” privind aplicarea schițelor de proiect fațadei construcțiilor din str. Colina Pușkin, coordonat cu SRL „Basconslux” la 22 iunie 2016;

- Proiect-schița cu anexe a blocului 3 a complexului de blocuri locative cu obiective de menire social-culturală și comercială și parcări subterane din str. Colina Pușkin și str. Anton Pann, coordonat cu SRL „Basconslux” la 04 iulie 2016;

- Proiect-schița cu anexe a blocului 4 a complexului de blocuri locative cu obiective de menire social-culturală și comercială și parcări subterane din str. Colina Pușkin și str. Anton Pann, coordonat cu SRL „Basconslux” la 04 iulie 2016;

- Solicitarea nr. 215-03 de la ÎM „Benfatto Plast” SRL către SRL „Basconslux” privind acordarea extraselor din documentația de proiect a construcțiilor din str. Colina Pușkin, 3;

- Contractul de parteneriat nr. SRC - 8 încheiat între ÎM „Benfatto Plast” SRL, SA „Termoelectrică” și SRL „Basconslux” referitor la construcția sistemului de alimentare cu energie termică și preparare a apei calde menajere la construcțiile din mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3;

- Procura din 27 aprilie 2018 eliberată de către SRL „Basconslux” către Baiciurin Eduard pentru reprezentarea în fața ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Uzina de echipament tehnologic” privind construcția complexului locativ din str. Colina Pușkin, 3;

- Răspunsul ÎM „Benfatto Plast” SRL către SRL „Basconslux” privind împuternicirile lui Baiciurin Eduard, recepționat de ultimul la data de 21 mai 2018;

- Procura nr. 6594 din 03 iulie 2018 autentificată notarial, prin care SRL „Basconslux” îl împuternicește pe Baiciurin Eduard să o reprezinte referitor la blocul

locativ și construcțiile amplasate în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3 ș.a. în fața ÎM „Benfatto Plast” SRL, SRL „Uzina de echipament tehnologic” ș.a.;

- Procesul - verbal din 19 septembrie 2018 nr. 1 al ședinței petrecute în prezența ÎM „Benfatto Plast” SRL, SA „Termoelectrica” și în lipsa SRL „Basconslux”;

- Scrisoarea SA „Termoelectrica” din 07 noiembrie 2018 nr. 79/1385 adresată către ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Basconslux”;

- Răspunsul ÎM „Benfatto Plast” SRL din 15 noiembrie 2018 către SA „Termoelectrica” și SRL „Basconslux”, prin care se informează că, din cauza neprezentării de către SRL „Basconslux” a proiectului de execuție nu și-a realizat obiectivele propuse și alte elemente viciate ale comportamentului SRL „Basconslux”;

- Planul cadastral a terenului din 01 aprilie 2019 cu nr. cadastral 0100418362 unde sunt reflectate 2 construcții nefinalizate cu nr. cadastrale 0100418362.01 și 0100418362.02;

- Scrisoarea din 21 octombrie 2019 nr. 79/270 adresată de către SA „Termoelectrica” către ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Basconslux” privind compensarea cheltuielilor;

- Răspunsul din 25 noiembrie 2019 a ÎM „Benfatto Plast” SRL către SA „Termoelectrica” la scrisoarea nr. 79/270 din 21 octombrie 2019;

- Actul de constatare a faptelor și stărilor de fapt din 02 decembrie 2019 nr. 076-237/2019 cu anexe realizat de executorul judecătoresc Iachim Ion, prin care executorul judecătoresc a stabilit că, pe terenul cu nr. cadastral 0100418.362 amplasat în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3 sunt construite două blocuri de locuit nefinisate cu 13 și 16 etaje;

- Extrasele din Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastrale 0100418.145 și 0100418.362, prin care se denotă că, proprietar al acestor terenuri este ÎM „Benfatto Plast” SRL.

A menționat că, sub aspectul celor relatate și în temeiul art. 1432 Cod Civil rezultă cert că, ÎM „Benfatto Plast” SRL și-a onorat pe deplin contribuțiile stabilite în contractul societății civile, pe când SRL „Basconslux” nu-l respectă intenționat, încercând să preia unilateral întreaga construcție și terenurile ce-i aparțin ÎM „Benfatto Plast” SRL contrar prevederilor art. 1436 alin. (1) și (2) Cod Civil.

A invocat prevederile 220 alin. (1) Cod civil, și anume că, actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel. În acest context reține că, prevederile citate, indică că actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel. Actul juridic sau clauza care contravine ordinii publice sau bunelor moravuri sunt nule. În sensul normei enunțate este de înțeles că sancțiunea nerespectării prevederilor legii este nulitatea absolută. Norma acestui alineat prevede că sunt lovite de nulitate absolută actele juridice care contravine normelor imperative, adică acelor norme care prescriu în mod expres o conduită obligatorie, o obligație de la care subiectul nu se poate sustrage sau nu o poate ocoli (norme onerative), sau care, prin dispoziția lor, interzic săvârșirea unor acțiuni (norme prohibitive).

La baza raporturilor juridice în litigiu stă Contractul de societate civilă și nu Contractele de împrumut și actele aferente, care se analizează conform reglementărilor de drept comun. Or, art. 1339 Codul civil stipulează expres că, prin contract de societate civilă, două sau mai multe persoane (asociați, participanți) se

obligă reciproc să urmărească în comun scopuri economice ori alte scopuri, fără a constitui o persoană juridică, împărțind între ele foloasele și pierderile. Respectiv, nu poate fi schimbată natura juridică și înțelesul contractului calificat de părți, doar reieșind din copia ordinelor de plată, transferul plăților cu destinația împrumutului, contractele de împrumut și actele aferente, atât timp cât ele au fost simulate.

Or, la încheierea contractului de societate civilă părțile și-au manifestat acordul conform art. 1346 Codul civil de a beneficia împreună de venit și de a aduce aportul convenit. Conform art. 195 Codul civil, actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificare, stingerea drepturilor și obligațiilor civile. Contractul de societate este în cazul dat rodul întâlnirii concordante a voințelor asociaților de a se manifesta în câmpul relațiilor juridice ca o unitate, societatea pe care o creează, fapt care este la moment neglijat de SRL „Basconslux” și viciat toxic prin prezentarea unei situații faptice mincinoase cu indicarea faptului că sunt greșite zeci de ordine de transfer a sumelor cu date diferite. Voința părților inițială este suverană în ceea ce privește exprimarea opțiunii de asociere prin încheierea contractului de societate, iar odată manifestată, ea trebuie subsumată dispozițiilor legale privitoare la condițiile generale și speciale de fond și de formă și la conținutul contractului, precum și exigențelor bunelor moravuri, moment de asemenea neglijat de SRL „Basconslux”.

Un alt element de fapt ce denotă temeinicia acțiunii reconvenționale, în viziunea ÎM „Benfatto Plast” SRL, este și Contractul de parteneriat nr. SRC - 8 din 21 martie 2018 încheiat între SA „Termoelectrica”, SRL „Basconslux” și ÎM „Benfatto Plast” SRL, obiectul căruia fiind aportul părților pentru construcția sistemului de alimentare cu energie termică și prepararea a apei calde menajere a blocului din mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3, iar obligațiile SRL „Basconslux” în calitate de antreprenor urmând a fi efectuate cu titlu gratuit din mijloacele financiare proprii lucrări de procurare a echipamentelor necesare, montare și punere în funcțiune a punctului termic individual, adică rezultând continuitatea vărsării contribuției conform contractului inițial, conform pct. 3.4.1. al contractului și cap. 3.4 per ansamblu.

În urma mai multor negocieri a avut loc și o ședință la 19 septembrie 2018 în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3 a părților Contractul de parteneriat nr. SRC - 8 din 21 martie 2018 în fața SA „Termoelectrica” și ÎM „Benfatto Plast” SRL, la ședință urmând a fi obligatoriu prezent și reprezentantul SRL „Basconslux” - fapt care nu a avut loc, motiv pentru care ședința nu s-a desfășurat, fapt confirmat prin Procesul - verbal nr. 1 din aceeași dată. Pentru faptul neprezentării și inacțiunii SRL „Basconslux” a fost somat la 15 noiembrie 2018 de către ÎM „Benfatto Plast” SRL.

Un alt element de fapt ce denotă relația dintre părți este și scrisorile de afaceri realizate prin poșta electronică în perioada noiembrie - decembrie 2015 din partea ÎM „Benfatto Plast” SRL, SRL „Basconslux” și răspunsul SRL „Basconslux” către ÎM „Benfatto Plast” SRL, în care părțile negociau clauzele contractului de societate civilă. Autenticitatea emitentului răspunsului, împuternicirile sale și apartenenței la SRL „Basconslux” sunt fără careva dubii atât timp cât este angajat în calitate de jurist, a faptului că este administrator la SRL „Agenția de asigurare a securității santinei” înregistrată în anul 2001, IDNO 1003600089122, unde fondator este Madan Nicolae, adică fondatorul identic al SRL „Basconslux”. Mai mult ca atât, tot Baciu Rodica este indicată la pct. 3361 al Registrului de verificare a proiectelor

pentru anul 2013 unde ca proiectant este SRL „Basconslux”.

În asemenea circumstanțe consideră că, există situația de prezența unor probe pertinente și concludente acțiunii inițiale și celei reconvenționale în temeiul art. 117 Cod procedură civilă RM prin care în calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din înscrisuri, iar conform art. 137 Cod procedură civilă RM se consideră înscris orice document, act, convenție, contract, certificat, scrisoare de afacere ori scrisoare personală, alt material expus în scris cu litere, cifre, semne grafice, precum și primit prin fax, poșta electronică ori prin alt mijloc de comunicare sau în alt mod ce permite citirea informației care se referă la circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei și care pot confirma veridicitatea lor.

La examinarea cauzei date instanța de judecată urmează să țină cont de faptul că, contractul de societate este un contract special, cu o natură juridică complexă, deosebit de toate celelalte contracte, prin faptul că, alături de drepturile și obligațiile pe care le generează între asociații contractanți, dă naștere și unei entități care se va manifesta în câmpul relațiilor juridice, însă în mod diferit, după cum este dotată sau nu, prin lege, cu personalitate juridică. Entitatea colectivă rezultată din contractul de societate reprezintă o manifestare particulară a raporturilor juridice izvorâte din acest act juridic, fiind mijlocul juridic de realizare a scopului urmărit de către asociați prin încheierea lui, și anume obținerea și partajarea venitului.

Însă, contrar convenției enunțate, prin acțiunea inițială SRL „Basconslux” neglijează interesele supreme ale celuilalt asociat - ÎM „Benfatto Plast” SRL, și dorește să-l lase fără venit în urma nerespectării convenției prin care a fost creată societatea civilă.

Pe motivele de fapt și de drept expuse urmează de analizat și pretinsele temeuri de naștere a obligațiilor ÎM „Benfatto Plast” SRL față de SRL „Basconslux” cu referire la contractele de împrumut cu actele subsecvente, facturile fiscale pentru mărfurile de construcție, ordine de plată ș.a. care poartă caracterul unor acte nule din perspectiva faptului că, sunt simulate conform prevederilor art. 221 alin. (2) Cod Civil, potrivit cărui actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul, iar referitor la actul juridic avut în vedere de părți se aplică regulile respective. În cazul dat este vorba despre acte juridice simulate, încheiate cu scopul de a ascunde contractul de societate civilă. Implicând existența de fapt a două acte (I-fictiv: împrumut; II-real: societate civilă), dintre care unul (primul) este aparent și nu este menit să producă nici un efect, iar altul (al doilea) este secret, care diferă de cel aparent privitor la natura și conținutul operației juridice. Pentru cazul dat rămâne a reține că actul juridic secret - contractul de societate civilă (avut în vedere de părți) corespunde condițiilor de valabilitate prevăzute de lege el poate fi recunoscut valabil, aplicând prevederile legale ce reglementează asemenea acte. Urmând a reține că instanța de judecată din oficiu invocă și constată nulitatea absolută.

ÎM „Benfatto Plast” SRL a solicitat respingerea acțiunii inițiale ca neîntemeiată, admiterea acțiunii reconvenționale și constatarea faptului formării, existenței și valabilității contractului de societate civilă între asociații SRL „Basconslux” și ÎM „Benfatto Plast” SRL, obiectul fiind construcția blocurilor locative în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3 pe terenul cu nr. cadastral 0100418362, contribuția SRL „Basconslux” fiind suportarea tuturor cheltuielilor

legate de activitatea de construcția blocurilor locative, contribuția ÎM „Benfatto Plast” SRL fiind transmiterea terenului menționat;

La fel, a solicitat declararea nulității absolute ca fictive:

- a Contractului de împrumut din 17 iunie 2006 încheiat între SRL „Basconslux” și ÎM „Benfatto” SRL și a ordinelor de plată aferente,
- a Contractului de împrumut din 17 iunie 2006 încheiat între SRL „Basconslux” și ÎM „Benfatto Plast” SRL și a ordinelor de plată aferente,
- a Contractului de cesiune a creanței din 01 iunie 2009 încheiat între SRL „Basconslux”, ÎM „Benfatto Plast” SRL și ÎM „Benfatto” SRL,
- a Acordului suplimentar din 01 septembrie 2009 încheiat între SRL „Basconslux” și ÎM „Benfatto Plast” SRL,
- a Acordului suplimentar nr. 1 din 16 iunie 2011 încheiat între SRL „Basconslux” și ÎM „Benfatto Plast” SRL,
- a Ordinului de plată nr. 1089 din 08 mai 2009 în sumă de 55 000 lei, plătitor SRL „Basconslux”, beneficiar ÎM „Benfatto” SRL,
- a facturilor fiscale SZ 1332301 din 02 mai 2007; SZ 1332303 din 07 mai 2007; SZ 1332304 din 10 mai 2007; SZ 1332305 din 30 mai 2007,
- constatarea ca contribuții în societate civilă dintre SRL „Basconslux” și ÎM „Benfatto Plast” SRL a sumelor de bani și a materialelor de construcție obținute în baza înscrisurilor menționate, nulitatea căror le-a invocat.

Prin hotărârea din 04 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Basconslux”.

A fost încasată de la ÎM „Benfatto Plast” SRL în beneficiul SRL „Basconslux” datoria în mărime de 5 907 484,28 lei, dobânda de întârziere în mărime de 2 573 526,83 lei și cheltuielile pentru taxa de stat în suma de 50 000 lei;

A fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea reconvențională ÎM „Benfatto Plast” SRL către SRL „Basconslux” cu privire la constatarea existenței contractului de societate civilă, declararea nulității contractului de împrumut și ordinelor de plată, altor acte juridice.

Pentru a hotărî astfel prima instanță a reținut că înscrisurile administrate, în special actele decontărilor reciproce din 31 decembrie 2009 și cel din 28 decembrie 2012, fac dovada unei executări necorespunzătoare a obligațiilor asumate, motiv pentru care SRL „Basconslux” este îndreptățită de a cere de la ÎM „Benfatto Plast” SRL restituirea plății, atâta timp cât debitorul nu are acoperire a prestației primite de la creditor. Or, ÎM „Benfatto Plast” SRL nu a prezentat probe despre restituirea sumei bănești până la 16 iunie 2016, termen fixat prin acordul suplimentar la contractual de împrumut din 17 iunie 2006 sau efectuarea unor altor prestații de stingere a datoriei, având în vedere termenul determinat de valabilitate a contractului.

Cu privire la cele invocate în acțiunea reconvențională prima instanță a evidențiat că înscrisurile prezentate în susținerea argumentelor privind constituirea unei societăți civile, instanța reține lipsa unor probe care ar atestă că ordinele și contractele cercetate pe parcursul examinării pricinii constituie – contribuții convenite de constituire începând cu anul 2006 a unei societăți civile, mai mult ca atât lipsa respectării formei actului juridic principal urmează a se răsfrânge și asupra actelor accesorii care formează convenția.

Prin decizia deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă

cererea de apel depusă de ÎM „Benfatto Plast” SRL, casată hotărârea din 04 septembrie 2020 a Judecătoria Chișinău (sediul Centru) în partea respingerii acțiunii reconvenționale cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

A fost recunoscută valabilitatea contractului de societate civilă încheiat între ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Basconslux”, construcția blocurilor locative în municipiul Chișinău, str. Colina Pușkin, 3, pe terenul cu numărul cadastral 0100418362, contribuția SRL „Basconslux” fiind suportarea tuturor cheltuielilor legate de activitatea de construcție a blocurilor locative situate în municipiul Chișinău, str. Colina Pușkin, 3, pe terenul cu numărul cadastral 0100418.362, contribuția ÎM „Benfatto Plast” SRL fiind transmiterea terenului situate în municipiul Chișinău, str. Colina Pușkin, 3 cu numărul cadastral 0100418.362, cu înregistrarea dreptului de proprietate asupra imobilelor cu nr. cadastrale 0100418362, 0100418362.01, 0100418362.02 proporțional contribuțiilor de participare în proporții de 6,348 % după ÎM „Benfatto Plast” SRL și 93,652 % după SRL „Basconslux”.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut în hotărârea sa că, în partea acțiunii inițiale soluția primei instanței este corectă, deoarece careva probe în confirmarea executării, chiar și parțiale, a contractelor de vânzare-cumpărare și de investiții ÎM „Benfatto Plast” SRL nu a prezentat. Totodată, prin Actul de verificări reciproce din 31 mai 2009 între ÎM „Benfatto” SRL și SRL „Basconslux”, Acordul trilateral de cesiune a dreptului de creanță nr. 01/06-2009 din 01 iunie 2009, Acordul adițional din aceeași dată, Actul de verificări reciproce din 31 decembrie 2009 și Acordul adițional nr.1 din 16 iunie 2011 între ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Basconslux” părțile au inclus valoarea materialelor de construcție și sumele transferate în calitate de investiții în datorie financiară ÎM „Benfatto Plast” SRL rezultată din Contractele de împrumut indicate.

Instanța de apel a relevat că obligațiile ÎM „Benfatto” SRL și ÎM „Benfatto Plast” SRL față de SRL „Basconslux” privind achitarea costului materialelor de construcție transmise în proprietatea ÎM „Benfatto” SRL, la fel și obligațiile ÎM „Benfatto Plast” SRL rezultate din presupusul contract de investiții, cu acordul părților au fost stinse și înlocuite cu obligația restituirii mijloacelor financiare în sumele corespunzătoare, careva argumente în confirmarea fictivității și, respectiv, nulității absolute a contractelor (acordurilor) și actelor juridice sus indicate încheiate între părți, corectitudinii calculării de către intimat a dobânzilor de întârziere rezultate din neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate, în afara de invocarea încheierii Contractului de societate civilă, ÎM „Benfatto Plast” SRL în cadrul judecării cauzei în instanța de fond și instanța de apel nu a prezentat.

Instanța de apel a constatat că contract de societate civilă între SRL „Basconslux” și SRL „Benfatto Plast” nu urma în mod obligatoriu încheiat în forma scrisă, iar acțiunile consecutive ale acestora cu certitudine arată la încheierea contractului respectiv, într-o forma verbală, prin care asociații s-au obligat reciproc să urmărească în comun scopuri economice de construirea Complexului de blocuri locative din str. Colina Pușkin 3 mun. Chișinău, fără a constitui o persoană juridică. Existența acestui raport juridic a fost dovedită printr-un șir de acte prezentate și cercetate pe parcursul dezbaterilor judiciare.

La fel, având în vedere că, în ședința instanței de apel reprezentantul SRL

„Basconslux” a recunoscut parțial pretenția din cererea reconvențională, în partea constatării faptului formării, existenței și valabilității contractului de societate civilă între asociații SRL „Basconslux” și SRL „Benfatto Plast” obiectul contractului fiind construcția blocurilor locative în mun. Chișinău, str. Colina Pușkin, 3, aportul ÎM „Benfatto Plast” SRL fiind terenul cu nr. cadastral 0100418.362, aportul SRL „Basconslux” fiind suportarea cheltuielilor și efectuarea lucrărilor de construcție a Complexului locativ, instanța de apel a conchis despre necesitatea admiterii cererii de apel, cu casarea hotărârii instanței de fond în această parte cu emiterea deciziei noi privind admiterea parțială a cereri reconvenționale.

Totodată, obiectul contractului de societate civilă între SRL „Basconslux” și SRL „Benfatto Plast” vădit nu poate fi încadrat în obiectul litigiului între aceleași părți ce ține de încasarea datoriilor.

La determinarea cotelor de participare în societate civilă instanța de apel a menționat că, la materialele cauzei au fost anexate Raportul de evaluare nr.2019/010 întocmit de SRL „Pozitiv Media” la solicitarea ÎM „Benfatto Plast” SRL și Raport de evaluare întocmit de Agenția „OXEL IMOBIL” SRL la solicitarea SRL „Basconslux”, prezentat în cadrul judecării cauzei în instanța de apel și care va fi luat în baza determinării cotelor de participare a asociaților în Societate civilă, deoarece obiectul evaluării din Raportul de evaluare nr.2019/010 întocmit de SRL „Pozitiv Media” au constituit două terenuri pentru construcții cu nr. cadastrale 0100418.145 și 0100418.362, fără evaluarea fiecărui aparte, pe când ÎM „Benfatto Plast” SRL a vărsat ca contribuție în societate civilă numai terenul cu nr. cadastral 0100418.362 cu suprafața de 0,2411 ha, anterior prin decizia sa nr.0100/15/133805 din 15.09.2015 separându-l din terenul pentru construcții cu nr. cadastral 0100418.145, rămas cu suprafața de 0,6190 ha și 2 construcții cu suprafața de 128,8 m² și 607,3 m².

Astfel, reținând raportul indicat, valoarea de piață totală a obiectului Contractului de societate civilă încheiat între ÎM „Benfatto Plast” SRL și SRL „Basconslux” este de 263 486 090 de lei, inclusiv valoarea de piață terenului cu nr. cadastral 0100418362 (contribuția ÎM „Benfatto Plast” SRL) – 16 726 990 de lei și valoarea construcțiilor nefinalizate cu nr. cadastrale 0100418.362.01 și 0100418.362.02 (contribuția SRL „Basconslux”) – 246 759 100 de lei. Prin urmare, conform calculului aritmetic contribuțiile asociaților în Societate civilă sunt: ÎM „Benfatto Plast” SRL – 6,348% (16726990 lei x 100% : 263 486 090 lei); SRL „Basconslux” - 93,652 % (246 759 100 lei x 100% : 263 486 090 lei), părțile urmând să înregistreze dreptul de proprietate asupra imobilelor cu nr. cadastrale 0100418362, 0100418362.01, 0100418362.02, proporțional contribuțiilor de participare indicate.

La 26 noiembrie 2021, ÎM „Benfatto Plast” SRL a contestat cu recurs (concretizat pe parcurs) decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat o lege care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a apreciat în mod arbitrar probatoriul, instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces, precum și a săvârșit alte erori care au dus la soluționarea greșită a cauzei.

La concret a indicat că contractul de societate civilă, care este obiectul acțiunii

reconvenționale, după cum a fost indicat, a fost încheiat între SRL „Basconslux”, ÎM „Benfatto Plast” SRL, care sunt părți la proces, precum și SRL „Benfatto”, SA „Uzina de echipament tehnologic”, care la rândul lor nu au fost introduși în proces.

A mai menționat că instanța de apel, determinând pe lângă existența relațiilor de împrumut și a relațiilor de vânzare-cumpărare și investiție, înglobându-le prin novație în lipsa unui înscris în acest sens, fapt care ateste aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată și interpretarea eronată a legii.

A evidențiat că instanța de apel nu a aplicat legea procesuală care sancționează prin scoaterea cererii de re rol în situația în care SRL „Basconslux” la înaintarea acțiunii inițiale nu a respectat procedura prealabilă prevăzută de contract.

Mai mult, a indicat că instanța de apel fără careva motive rezonabile a acceptat probe noi în apel, și anume raportul de evaluare întocmit de Agenția „OXEL IMOBIL” SRL la solicitarea SRL „Basconslux”, în baza căruia și-a argumentat poziția.

În mod special a indicat că deși în cadrul ședinței de judecată în apel a solicitat retragerea parțială a apelului, și anume în partea în care ÎM „Benfatto Plast” SRL nu a fost de acord cu respingerea acțiunii reconvenționale de către prima instanță, a depus o cerere în acest sens, care a fost dezbătută în ședință, instanța de apel nu s-a expus în modul stabilit de lege asupra acestei cereri și în pofida acestui fapt a examinat apelul în întregime, fapt prin care a depășit limitele apelului.

La 10 ianuarie 2022, SRL „Basconslux” a depus o referință la recursul declarat de către ÎM „Benfatto Plast” SRL, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

Prin încheierea din 01 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de ÎM „Benfatto Plast” SRL a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 29 iunie 2021, recepționat de către recurentă la 01 octombrie 2021. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurenta și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către ÎM „Benfatto Plast” SRL, întemeiat și care urmează a fi admis, casată decizia recurată cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La originea cauzei civile se află acțiunea inițială depusă de SRL „Basconslux” împotriva ÎM „Benfatto Plast” SRL cu privire la încasarea datoriei și acțiunea reconvențională depusă de ÎM „Benfatto Plast” SRL împotriva SRL „Basconslux” cu privire la constatarea existenței contractului de societate civilă și declararea nulității actelor juridice ca fictive.

Examinând acțiunea inițială, prima instanță a admis-o, iar cea reconvențională a respins-o. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, ÎM „Benfatto Plast” SRL a declarat apel, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fie respinsă, iar acțiunea reconvențională să fie admisă. Ulterior, în ședința de judecată din 22 iunie 2021, reprezentantul ÎM „Benfatto Plast” SRL, avocatul Dljanschi Elic, a solicitat retragerea apelului în partea contestării hotărârii primei instanțe cu privire la acțiunea reconvențională, apelantul declarând că nu mai susține apelul în această parte.

În conformitate cu prevederile art. 380 al Codului de procedură civilă, instanța de apel soluționează cererea și demersul participantului la proces ce țin de examinarea apelului după ce ascultă opiniile celorlalți participanți, iar art. 374 alin. (1) din aceeași lege prevede că apelantul și reprezentantul lui împuternicit în mod legal pot retrage apelul până la dezbaterea cauzei în fond în instanța de apel. Retragerea se face în scris sau oral, în ultimul caz cu consemnare în proces-verbal.

Așadar, instanța de recurs pentru a elucida aspectele abordate, va raporta circumstanțele prezentate la criticile invocate de ÎM „Benfatto Plast” SRL, și va trebui să se asigure că instanțele, în cazul de față Curtea de Apel Chișinău, a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului (a se vedea, *în contrast*, Lebedinschi vs. Moldova, hotărârea din 16 iunie 2015, § 31, 35 – 36; cauza Nichifor vs. Moldova, hotărârea din 20 septembrie 2016, § 29 – 31).

Raportând prevederile legale citate supra la circumstanțele cauzei, Colegiul lărgit atestă că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 22 iunie 2021 și înregistrării audio a ședinței, ÎM „Benfatto Plast” SRL, reprezentată de avocatul Dljanschi Elic, într-adevăr a solicitat, printre alte demersuri, retragerea parțială a apelului. Toate demersurile înaintate au fost puse în discuție de către instanța de apel, acordând posibilitate părților să se expună asupra lor, iar ulterior s-a retras în camera de deliberare pentru a se pronunța.

Deși în decizia recurată instanța de apel face aluzie la faptul că a soluționat și s-a expus cu privire la cererea de retragere parțială a apelului, nici înregistrarea audio a ședinței, nici procesul-verbal din 22 iunie 2021 nu conțin vreo mențiune cu privire la emiterea unui act de dispoziție asupra problemei vizate. Mai mult, nici la materialele cauzei nu există vreo încheiere cu privire la acest subiect.

În cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv.

Conform jurisprudenței CEDO, noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârea sa să fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza *Helle vs Finlanda*, hotărârea din 19 decembrie 1997). Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate (cauza *Taxquet vs. Belgia* [MC], nr. 926/05, § 91, CEDO 2010).

În pofida acestor fapte, având pe rolul său o cerere de apel cu critici vis-a-vis de soluția primei instanțe pe ambele acțiuni civile (inițială, reconvențională) care în ședință nu a fost susținută, apelantul solicitând retragerea parțială a apelului, Curtea de Apel Chișinău, lăsând fără răspuns cererea de retragere parțială a apelului, a emis o decizie care intră în contradicție cu circumstanțele cauzei și excedă limitele apelului prevăzute de art. 373 al Codului de procedură civilă.

Așadar, prin lipsa examinării temeiniciei argumentelor invocate mai sus, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în această parte. Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității în arme, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces. În esență, soluția Curții de Apel Chișinău de admitere parțială a unui apel care nu mai era susținut în întregime de apelant, a pus-o într-o situație de dezavantaj pe ÎM „Benfatto Plast” SRL față de adversarul său (a se vedea cauza *Donadze vs. Georgia*, hotărârea din 7 martie 2006, § 35 – 36).

Colegiul lărgit acceptă criticile recurentei ÎM „Benfatto Plast” SRL cu privire la lipsa la materialele cauzei a cererii de retragere parțială a apelului din 22 iunie 2021, or aceasta într-adevăr nu a fost anexată la materialele cauzei în modul stabilit (nefiind cusută, numerotată și inclusă în borderou). Totuși, instanța de recurs atestă că alegațiile cu privire la rea-credința personalului instanței de apel nu pot fi reținute, or acest neajuns a fost înlăturat odată ce faptul înaintării unei astfel de cereri a fost expres menționat în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază. Or judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural.

În acest caz, art. 442 al Codului de procedură civilă prevede că în ordine de recurs nu pot fi administrate probe noi, ceea ce consolidează poziția susmenționată. Așadar, omisiunea instanței de apel de a aprecia toate probele în ansamblu, precum și de a interpreta corect normele legale aplicabile speței, conduce inevitabil la încălcarea garanțiilor unui proces echitabil.

Prin urmare, ținând cont de faptele din speță, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că a examinat principalele întrebări juridice puse și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate în recursul formulat cu privire la fondul cauzei civile.

Acestea, în esență, nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz și *pertinența lor va putea fi supusă unei aprecieri juridice la o nouă rejudecare a cauzei* (a se vedea, printre alte autorități, cauzele Kamil Uzun vs. Turcia, hotărâre din 10 mai 2007, § 64; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs. România (Marea Cameră), din 17 iulie 2014, § 156).

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat, de a casa decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, spre exemplu impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de ÎM „Benfatto Plast” SRL.

Se casează decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Basconslux” împotriva ÎM „Benfatto Plast” SRL cu privire la încasarea datoriei și la acțiunea reconvențională depusă de ÎM „Benfatto Plast” SRL împotriva SRL „Basconslux” cu privire la constatarea existenței contractului de societate civilă și declararea nulității actelor juridice ca fictive și se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Victor Burduh

Mariana Pitic